BM2006169

RAADSMEDEDELING

Onderwerp
Convenant Centrale Nieuwkomerslocatie Brabantse Wal gemeenten

Steenbergen; 8 december 2020

Aan de Raad,

Op 15 december 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders ingestemd met het aangaan van het Convenant Centrale Nieuwkomerslocatie Brabantse Wal gemeenten per 1 januari 2021. Met deze brief informeren wij u over deze ontwikkeling.

Aanleiding
Omdat het onderwijs aan zogenaamde 'nieuwkomerskinderen' vaak te specifiek is om dit bij het reguliere onderwijs onder te brengen is op Brabantse Wal-niveau het initiatief genomen om voor het onderwijs aan deze kinderen een specifieke onderwijslocatie te realiseren. Op deze centrale nieuwkomerslocatie voor basisonderwijs wordt aan nieuwkomerskinderen fulltime intensief taalonderwijs aangeboden, dat erop gericht is de taalachterstand zo snel mogelijk in te lopen. Door middel van dit schakelonderwijs moet een betere doorstroming in het primair onderwijs plaatsvinden en kan de nieuwkomer zo snel mogelijk integreren in een reguliere school naar keuze. Het betreft hier zowel kinderen van statushouders als andere nieuwkomerskinderen.

Achtergrond
De gemeente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van degelijk onderwijsachterstandenbeleid en ontvangt hiervoor geoormerkte middelen vanuit het Rijk.
Nieuwkomerskinderen tot 12 jaar in de Brabantse Wal gemeenten worden op dit moment opgevangen in het regulier basisonderwijs. Scholen hebben de afgelopen jaren al eerder aangegeven soms handelingsverlegen te zijn ten opzichte van deze groep. We spreken van handelingsverlegenheid als de school niet, of niet goed, in staat is om de leerling de juiste ondersteuning te bieden.
Gemeente Bergen op Zoom heeft op verzoek van schoolbesturen hierop het voortouw genomen om samen met schoolbesturen in Bergen op Zoom een nieuwkomersvoorziening voor deze kinderen te realiseren. Na overleg met de portefeuillehouders van de drie Brabantse Wal-gemeenten is, conform de adviezen van de minister van onderwijs, dit initiatief doorgetrokken naar de schaal van de Brabantse Wal. In samenspraak met een landelijk adviseur van de PO-Raad (Primair Onderwijs) en LOWAN (Landelijke Onderwijs Werkgroep voor Asielzoekers en Nieuwkomers) is gewerkt aan de totstandkoming van een convenant waarin gemeenten en schoolbesturen van de Brabantse Wal de organisatie van nieuwkomersonderwijs voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar vastleggen.

Overwegingen
De gemeente Steenbergen ontvangt vanaf 2011 vanuit het Rijk geoormerkte middelen in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid. De gemeente heeft vanaf 2019 substantieel meer middelen beschikbaar gekregen welke onder andere ingezet dienen te worden voor het vergroten van kansen voor risicoleerlingen. Het budget dat voor het onderwijsachterstandenbeleid vanuit het Rijk beschikbaar wordt gesteld, is geoormerkt en mag niet terugvloeien naar de algemene reserve. De middelen die niet zijn uitgegeven, dienen terug te vloeien naar het Rijk.
Wij zetten deze middelen onder andere in ten behoeve van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De totstandkoming van een nieuwkomerslocatie en de bijbehorende afspraken in regionaal verband dragen bij aan de verhoging van onderwijskansen van de nieuwkomersleerlingen en geeft hen een betere start in het Nederlandse onderwijs.

Het realiseren van een nieuwkomersvoorziening sluit aan bij enkele de speerpunten uit het beleidskader laaggeletterdheid dat op 28 november 2019 door de raad is vastgesteld: het versterken van de basis en vergroten van bereik. Het idee voor een nieuwkomersvoorziening is ook opgenomen in de begroting van het uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid. Daarnaast past het initiatief het beleidsthema 'een goede doorgaande leerlijn voor alle kinderen', zoals verwoord in de gezamenlijke Onderwijsagenda van de Regionaal Educatieve Agenda (REA) Brabantse Wal.

De nieuwkomersvoorziening is geïnitieerd als pilot van 18 maanden (1,5 schooljaar).
Volgens de lijn die de minister adviseert, is voorgesteld de nieuwkomersvoorziening op de schaal van de Brabantse Wal gemeenten te organiseren. Regionaal georganiseerd nieuwkomersonderwijs voorziet onder andere in het verduurzamen van expertise, lange termijnplanning, het opbouwen van een stabiel netwerk, meer financiële stabiliteit en het beter kunnen reageren op krimp en groei.

De nieuwkomersvoorziening is bedoeld voor een specifieke doelgroep nieuwkomerskinderen in de basisschool leeftijd. Het betreft kinderen die korter dan 1 jaar in Nederland verblijven en nog minimaal een jaar nieuwkomers(basis)onderwijs kunnen volgen. Dit is gebaseerd op de financieringscriteria vanuit DUO (dienst uitvoering onderwijs), die hiervoor een vast bedrag per kind beschikbaar stelt aan het aanvragende schoolbestuur.

De gemeente Bergen op Zoom financiert vanuit de eigen OABmiddelen één fte leerkracht, de benodigde uren voor interne begeleiding voor 15 leerlingen en de managementuren voor 15 leerlingen. Daarnaast financiert de gemeente Bergen op Zoom het leerlingenvervoer van de eigen nieuwkomerskinderen.
De gemeenten Steenbergen en Woensdrecht betalen alleen het leerlingenvervoer naar de nieuwkomerslocatie. Wij financieren het leerlingenvervoer naar de nieuwkomerslocatie uit eigen OABmiddelen. Met de betaling van de kosten van het leerlingenvervoer leveren de gemeenten Steenbergen en Woensdrecht naar verhouding een evenredige bijdrage met betrekking tot de nieuwkomerslocatie. Bergen op Zoom ontvangt namelijk aanzienlijk meer aan financiële middelen voor onderwijsachterstanden.

Uit een inventarisatie langs basisscholen eerder dit jaar is gebleken dat er gemiddeld 7 Steenbergse leerlingen per schooljaar in aanmerking zouden komen voor nieuwkomersonderwijs.

Wij vragen u kennis te nemen van deze ontwikkeling.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris, de burgemeester,

M.J.P. de Jongh, RA R.P. van den Belt, MBA